

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Донецького державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Сергій ВІТВИЦЬКИЙ
«13» _____ 2022 року

ПРОГРАМА

індивідуальної усної співбесіди
для вступників на основі повної загальної середньої освіти для
здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

м. Кропивницький 2022

Розробники:

САБЕЛЬНИКОВА Тамара, доцентка кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1 ДонДУВС,
канд. іст. наук, доцентка

УТКІНА Галина, доцентка кафедри
спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету № 1 КННІ
ДонДУВС,
канд. екон. наук, доцентка

СУСЛИКОВ В'ячеслав, завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1 ДонДУВС,
канд. іст. наук, доцент

Програму розглянуто та затверджено:

на засіданні спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету
№ 1 КННІ ДонДУВС (дисципліна «Математика»), протокол № 8 від 10.05.2022 р.

на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 1
ДонДУВС (дисципліни «Історія України», «Українська мова»), протокол № 4 від
19.05.2022 р.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму індивідуальної усної співбесіди укладено у відповідності до чинних Програм зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти: з української мови та літератури – затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 р. за № 696; з математики – затвердженої наказом МОН України від 04.12.2019 р. за № 1513; з історії України – затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 р. за № 696.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Українська мова» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

вміти

- визначати в словах голосні, тверді і м'які, дзвінки й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. визначати місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й;
- пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
- відділяти значущі частини та закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні;
- розпізнавати іменники, визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями;

- розпізнавати та відмінювати прикметники, визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових;
- розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат;
- розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечувальні займенники;
- розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати види, часи й способи дієслів, відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів;
- розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їх морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні;
- розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами;
- розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні;
- розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати форми прийменників у мовленні;
- розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники він інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні;

- розпізнавати частки; правильно писати частки;
- розпізнавати вигуки й правильно їх писати;
- розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення;
- розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення);
- визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення; правильно вживати тире між підметом і присудком;
- розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні;
- розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні;
- розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них;
- розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті;
- розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні;

- розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні;
- розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них;
- визначати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні правильно розставляти розділові знаки в них;
- замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування;
- уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин, правильно структурувати текст використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Математика» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

володіти компетентностями:

- будувати математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ та досліджувати ці моделі засобами математики;
- виконувати математичні розрахунки (дії з числами, поданими у різних формах, та дії з відсотками, складати й розв'язувати задачі на наближені обчислення, пропорції тощо);
- перетворювати числові та буквені вирази (розуміти змістовне значення кожного елемента виразу, спрощувати вирази та обчислювати значення числових виразів, знаходити числові значення виразів за заданих значень змінних тощо);
- будувати й аналізувати графіки функціональних залежностей, рівнянь і досліджувати їх властивості;
- застосовувати похідну та інтеграл для розв'язування задач практичного змісту;
- застосовувати загальні методи та прийоми в процесі розв'язування рівнянь, нерівностей та їх систем, аналізувати отримані розв'язки та їх кількість;
- розв'язувати текстові задачі та задачі практичного змісту з алгебри та початків аналізу, геометрії;
- знаходити на рисунках геометричні фігури та встановлювати їх властивості;
- визначати кількісні характеристики геометричних фігур (довжина, величини кутів, площі, об'єми);
- розв'язувати комбінаторні задачі та обчислювати імовірності випадкових подій;
- аналізувати інформацію, що подана в графічній, табличній, текстовій та іншій формах.

При складанні вступної співбесіди з дисципліни «Історія України» абітурієнт/абітурієнтка повинні:

знати:

- основні періоди в історії України, їх хронологію;

- витоки та формування українського етносу, утворення української політичної нації та її місце в загальноєвропейському історичному процесі;
- етапи зародження та розвитку національної державності;
- особливості соціально-економічного та культурного розвитку українського суспільства від минулого до сьогодення;

вміти:

- аналізувати та коментувати історичні явища, їх причини та наслідки, значення для сучасного історичного періоду;
- правильно аргументувати відповіді, спираючись на історичні джерела;
- розуміти проблеми розвитку сучасного українського суспільства;
- висловлювати свою думку та обґрунтовувати власну позицію з проблемних питань історії України.

володіти компетентностями:

- хронологічна компетентність (уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища у конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства);
- просторова компетентність (уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності у розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля);
- інформаційна компетентність (уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти й критично аналізувати розбіжності у позиціях авторів джерел);
- логічна компетентність (уміння визначати і застосовувати теоретичні знання для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання й шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні інтерпретації);
- аксіологічна компетентність (уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу або відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією та сучасним життям).

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ЧАСТИНА 1 УКРАЇНСЬКА МОВА

Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є],[и],[о] у коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і з дефісом. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* і *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Тема 2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексика запозичена з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Тема 3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Тема 4. Морфологія

Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник. Дієслово та його форми (інфінітив, особові форми, безособові форми, дієприкметник, дієприслівник). Прислівник. Службові частини мови (прийменник, сполучник, частка) та вигук.

Тема 5. Синтаксис. Пунктуація

Словосполучення. Речення. Просте двоскладне речення. Односкладні речення. Головні і другорядні члени речення. Просте ускладнене речення. Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Способи відтворення чужого мовлення.

ЧАСТИНА 2

МАТЕМАТИКА

Модуль №1. Алгебра і початки аналізу

Тема 1. Числа і вирази

Дійсні числа (натуральні, раціональні та ірраціональні), порівняння чисел та дії з ними. Властивості дій з дійсними числами. Правила порівняння дійсних чисел. Ознаки подільності чисел на 2, 3, 5, 9, 10. Правила знаходження найбільшого спільного дільника та найменшого спільного кратного чисел. Правила округлення цілих чисел і десяткових дробів. Означення кореня n -го степеня та арифметичного кореня n -го степеня. Властивості коренів. Означення степеня з натуральним, цілим та раціональним показниками. їх властивості. Числові проміжки. Модуль дійсного числа та його властивості

Відношення та пропорції. Відсотки. Основні задачі на відсотки. Основна властивість, пропорції. Означення відсотка. Правила виконання відсоткових розрахунків.

Раціональні, ірраціональні, степеневі, показникові, логарифмічні, тригонометричні вирази та їх перетворення. Означення тотожно рівних виразів, тотожного перетворення виразу, тотожності. Означення одночлена та многочлена; правила додавання, віднімання й множення одночленів та многочленів. Формули скороченого множення. Розклад многочлена на множники. Означення дробового раціонального виразу. Правила виконання дій з дробовими раціональними виразами. Означення та властивості логарифма. Основна логарифмічна тотожність. Означення синуса, косинуса, тангенса числового аргументу. Основні співвідношення між тригонометричними функціями одного аргументу. Формули зведення. Формули додавання та наслідки з них

Тема 2. Рівняння. Нерівності та їх системи

Лінійні, квадратні, раціональні, ірраціональні, показникові, логарифмічні, тригонометричні рівняння і нерівності. Системи лінійних рівнянь і

нерівностей. Системи рівнянь, з яких хоча б одне рівняння другого степеня. Рівняння з однією змінною, означення кореня (розв'язку) рівняння з однією змінною. Нерівність з однією змінною, означення розв'язку нерівності з однією змінною, означення розв'язку системи рівнянь, основні методи розв'язування систем, методи розв'язування найпростіших раціональних, ірраціональних, показникових, логарифмічних, тригонометричних рівнянь та нескладних рівнянь, які зводяться до найпростіших. Методи розв'язування найпростіших лінійних, квадратних, раціональних, показникових, логарифмічних нерівностей та нескладних нерівностей, які зводяться до найпростіших.

Тема 3. Функції

Числові послідовності: означення арифметичної та геометричної прогресій; формули n -го члена арифметичної та геометричної прогресій; формули суми n перших членів арифметичної та геометричної прогресій. Функціональна залежність. Лінійні, квадратні, степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні функції, їх основні властивості. Означення функції, області визначення, області значень функції, графік функції. Способи задання функцій, основні властивості та графіки функцій, указаних у назві теми.

Похідна функції. її геометричний та фізичний зміст. Таблиця похідних та правила диференціювання. Означення похідної функції в точці. Фізичний та геометричний зміст похідної. Таблиця похідних функцій. Правила знаходження похідної суми, добутку, частки двох функцій. Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій. Достатня умова зростання (спадання) функції на проміжку. Екстремуми функції. Означення найбільшого й найменшого значень функції.

Первісна та визначений інтеграл. Застосування визначеного інтеграла для обчислення площ плоских фігур. Означення первісної функції, визначеного інтеграла, криволінійної трапеції. Таблиця первісних функцій. Правила знаходження первісних.

Тема 4. Елементи комбінаторики. Початки теорії ймовірностей та елементи математичної статистики

Перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Імовірність випадкової події. Вибіркові характеристики. Означення перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Класичне означення ймовірності події. Означення вибірових характеристик рядів даних (розмаху вибірки, моди, медіани, середнього значення). Графічна, таблична, текстова та інші форми подання статистичних даних

Модуль № 2. Геометрія

Тема 5. Планіметрія

Елементарні геометричні фігури на площині та їх властивості. Поняття точки та прямої, променя, відрізка, ламаної, кута. Аксиоми планіметрії. Суміжні та вертикальні кути, бісектриса кута. Властивості суміжних та вертикальних кутів. Паралельні та перпендикулярні прямі. Відстань між паралельними прямими. Перпендикуляр і похила, серединний перпендикуляр, відстань від точки до прямої. Ознаки паралельності прямих. Теорема Фалеса, узагальнена теорема Фалеса .

Коло та круг. Коло, круг та їх елементи. Центральні, вписані кути та їх властивості. Дотична до кола та її властивості.

Трикутники. Види трикутників та їх основні властивості. Ознаки рівності трикутників. Медіана, бісектриса, висота трикутника та їх властивості. Теорема про суму кутів трикутника. Нерівність трикутника. Середня лінія трикутника та її властивості. Коло, описане навколо трикутника, і коло, вписане в трикутник. Теорема Піфагора: співвідношення між сторонами й кутами прямокутного трикутника. Теорема синусів. Теорема косинусів. Подібні трикутники, ознаки подібності трикутників.

Чотирикутники. Елементи чотирикутника. Паралелограм, його властивості й ознаки. Прямокутник, ромб, квадрат та їх властивості. Трапеція, середня лінія

трапеції та її властивості. Вписані в коло та описані навколо кола чотирикутники. Сума кутів чотирикутника.

Геометричні величини та вимірювання їх. Довжина відрізка, кола та його дуги. Величина кута, вимірювання кутів. Формули для обчислення площ трикутника, паралелограма, ромба, квадрата, трапеції, правильного многокутника, круга, сектора.

Координати та вектори на площині. Прямокутна система координат на площині, координати точки. Формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка. Рівняння прямої та кола. Поняття вектора, нульового вектора, модуля вектора. Колінеарні вектори, протилежні вектори, рівні вектори. Координати вектора. Додавання і віднімання векторів, множення вектора на число. Кут між векторами. Скалярний добуток векторів.

Геометричні переміщення. Основні види та зміст геометричних переміщень на площині (рух, симетрія відносно точки та відносно прямої, поворот, паралельне перенесення). Рівність фігур.

Тема 7. Стереометрія

Прямі та площини у просторі. Аксиоми та теореми стереометрії. Взаємне розміщення прямих у просторі, прямої та площини в просторі, площин у просторі. Паралельність прямих, прямої та площини, площин. Ппаралельне проектування. Перпендикулярність прямих, прямої та площини, двох площин. Теорема про три перпендикуляри. Відстань від точки до площини, від прямої до паралельної їй площини, між паралельними площинами. Кут між прямими, прямою та площиною, площинами. Двогранний кут. лінійний кут двогранного кута.

Многогранники, тіла обертання. Многогранники та їх елементи, основні види многогранників: призма. Паралелепіпед, піраміда, розгортка призми й піраміди. Тіла обертання, основні види тіл і поверхонь обертання: циліндр, конус, куля, сфера. Перерізи многогранників. Перерізи циліндра й конуса: осьові перерізи, перерізи площинами, паралельними їх основам. Переріз кулі площиною. Формули для обчислення площ поверхонь та об'ємів призми та піраміди.

Формули для обчислення об'ємів циліндра, конуса, кулі. Формули для обчислення площі сфери.

Координати та вектори у просторі. Прямокутна система координат у просторі, координати точки. Формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка. Поняття вектор, модуль вектора, колінеарні вектори, рівні вектори, координати вектора. Додавання, віднімання векторів, множення вектора на число. Скалярний добуток векторів. Кут між векторами. Симетрія відносно початку координат та координатних площин.

ЧАСТИНА 3 ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Модуль № 1. Українські землі від найдавніших часів до XX ст.

Тема 1. Стародавня історія України.

Перші державні утворення на території України

Історія України як наука. Загальна періодизація. Джерела з історії України.

Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Трипільська культура. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Розселення слов'ян.

Ключові дати:

IV - середина III тис. до н.е. - розселення племен трипільської культури на території України;

VII ст. до н.е. – початок грецької колонізації Причорномор'я;

V-VII ст. – розселення слов'ян.

Базові терміни: «історія», «хронологія», «історичні джерела», «археологія», «цивілізація», «археологічна культура», «палеоліт», «мезоліт», «неоліт», «неолітична революція», «енеоліт», «бронзовий вік», «ранній залізний вік», «привласнювальне господарство», «відтворювальне господарство», «колонізація», «кочовики», «курган», «поліс».

Тема 2. Виникнення та розквіт Київської Русі.

Київська Русь за часів роздробленості

Розселення східнослов'янських племінних союзів. Руська земля. Утворення Київської Русі. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда».

Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл. Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава в Києві. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Київської держави.

Ключові дати:

- 860 – похід Аскольда на Константинополь;
- 882 – об'єднання північних та південних руських земель Олегом;
- 907, 911, 941, 944 – походи князів на Константинополь;
- 988 – запровадження християнства як державної релігії;
- 1019-1054 - князювання Ярослава Мудрого в Києві;
- 1036 – розгром печенігів Ярославом Мудрим.
- 1097 – Любецький з'їзд князів.
- 1187 – перша згадка назви «Україна» в писемних джерелах;
- 1223 – битва на Калці;
- 1240 – захоплення Києва монголами.

Базові терміни: «племінний союз», «князь», «полюддя», «язичництво», «християнство», «шлюбна дипломатія», «роздробленість», «ярлик», «баскак».

Тема 3. Галицько-Волинська держава.

Соціально-економічний та культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави.

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила Романовича.

Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Поширення писемності. Розвиток культури та освіти Київської Русі та Галицько-Волинської держави.

Ключові дати:

- 1199 – утворення Галицько-Волинської держави;
- 1238-1264 – правління Данила Романовича;
- 1056 - 1057 рр. - створення Остромирового Євангелія;

1113 р. - укладення «Повісті минулих літ»;

1187 – перша згадка назви «Україна» у літописах; укладення «Слова о полку Ігореві»

Базові терміни: «віче», «вотчинне землеволодіння», «бояри», «смерди», «ізгої», «закупи», «ікони», «билини», «літопис», «мозаїка», «фреска», «книжкова мініатюра».

Тема 4. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV - першій половині XVI ст.)

Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу інших держав. Кревська унія. «Велике князівство Руське» Свидригайла. Остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти.

Ключові дати:

1362 – битва на р. Сині Води;

1385 – укладення Кревської унії;

1449 – утворення Кримського ханства;

1478 – визнання Криму васалом Османської імперії;

1489 – перша згадка про українських козаків у писемних джерелах;

1514 – битва під Оршею.

Базові терміни: «шляхта», «магдебурзьке право», «магістрат», «цехи», «Дике поле», «козак».

Тема 5. Українські землі в другій половині XVI – першій половині XVII ст.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорізької Січі. Повстання 1590-х років. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури й освіти.

Зміни в соціально-економічному житті. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні. Відновлення церковної православної ієрархії у 1620 р. Розвиток культури та освіти. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-х – 1630-х рр. «Ординація» 1638 р.

Ключові дати:

1556-1561 – створення Пересопницького Євангелія;

1556 – заснування князем Д. Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої Січі;

1569 – Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої;

1586 – утворення першої братської школи у Львові;

1596 – Берестейська церковна унія. Утворення греко-католицької церкви.

1618 – похід козаків П. Сагайдачного на Москву;

1621 – Хотинська битва;

1625 – Куруківська угода;

1632 – «Пункти для заспокоєння руського народу»; утворення Могилянської академії;

1637-1638 – повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні;

1632 – утворення Києво-Могилянського колегіуму.

Базові терміни: «воєводство», «українське козацтво», «реєстрове козацтво», «Запорозька Січ», «старшина», «клейноди», «греко-католицька церква», «братство», «полемічна література», «панщина», «фільварки», «Золотий спокій».

**Тема 6. Національно-визвольна війна українського народу
середини XVII ст. Руїна.**

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.

Руїна. Гетьманування І. Виговського. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Ключові дати:

1648 – Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви;

1649 – Зборівська битва. Укладення Зборівського договору;

1651 – Берестецька битва. Укладення Білоцерківського договору;

1652 – Батозька битва;

1653 – Жванецька облога;

1654 – Переяславська рада; укладення українсько-російського договору (Березневі статті);

1656 – Віленське перемир'я.

1658 – Гадяцький договір;

1659 – Конотопська битва;

1667 – Андрусівський договір;

1669 – Корсунський договір; визнання протекторату Османської імперії над Правобережжям;

1681 – Бахчисарайський мирний договір;

1686 – «Вічний мир».

Базові терміни: «Національно-визвольна війна», «Військо Запорозьке», «Гетьманщина», «покозачення», «Руїна», «Великий згін».

Тема 7. Українські землі наприкінці XVII – середині XVIII ст.

Гетьманування І. Мазепи. Повстання під проводом С. Палія. Північна війна у Україні. І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750). Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська академія.

Гетьманування К. Розумовського. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі.

Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Реформи Марії-Терезії та Йосипа II. Розвиток культури, науки, освіти.

Ключові дати:

- 1708 – україно-шведський союз, зруйнування Батурина;
- 1709 – Полтавська битва; зруйнування Старої Січі;
- 1710 – ухвалення Конституції Пилипа Орлика;
- 1713 – ліквідація козацтва на Правобережній Україні;
- 1734 – заснування Нової (Підпільненської) Січі.
- 1764 – остаточна ліквідація гетьманства;
- 1768 – Коліївщина;
- 1775 – остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі;
- 1780-1782 – ліквідація особистої залежності селян в Австрійській імперії;
- 1783 – закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України.

Базові терміни: «Конституція», «Малоросія», «Малоросійська колегія», «козацьке бароко», «козацькі літописи», «Нова (Підпільненська) Січ», «Задунайська Січ», «Коліївщина», «паланка», «зимівник».

**Тема 8. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій
наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.**

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Початок українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення на Україну російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністрова». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної руської ради. Перший досвід парламентської діяльності.

Розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва, архітектури. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.

Ключові дати:

1798 – вихід «Енеїди» Івана Котляревського;

1828 – ліквідація Задунайської Січі;

грудень 1825 - січень 1826 – повстання Чернігівського полку;

1830-1831 – Польське повстання;

1840 – перше видання «Кобзаря» Т. Шевченка;

1846 -1847 – діяльність Кирило-Мефодіївського братства.

1816 – Товариство галицьких греко – католицьких священиків;

1833-1837 – діяльність «Руської трійці»;

1848 – скасування панщини в Галичині; видання першої української газети «Зоря Галицька».

1805 – відкриття університету в Харкові;

1834 – відкриття університету в Києві;

1839 – ліквідація царської владою греко-католицької церкви на Правобережжі.

Базові терміни: «промисловий переворот», «нація», «національне відродження», «національна ідея», «декабристи», «масонство», «будителі», «революція», «Весна народів», «романтизм», «класицизм».

Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях. Реформи 1860 - 1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнал «Основа». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства (1873-1876)». Братство тарасівців.

Ключові дати:

19 лютого 1861 – Маніфест про скасування кріпацтва в Російській імперії;

1863 – Валуєвський циркуляр;

1863-1864 – польське національне повстання;

1876 – Емський указ.

Базові терміни: «Київська козаччина», «земства», «громадівський рух»

Тема 10. Українські землі у складі Російської імперії на початку ХХ ст.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька та автономістська течія в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення національного гніту у 1907-1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.

Піднесення української культури. Освіта. Розвиток науки. Розвиток літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники.

Ключові дати:

1865 – відкриття Одеського (Новоросійського) університету;

1875 – відкриття Чернівецького університету.

1900 – утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України;

1908 – створення Товариства українських поступовців;

1911-1913 – справа Бейліса.

Базові терміни: «монополія», «хутір», «відруб», «чорносотенці», «страйк», «меценат», «професійний театр», «реалізм», «модернізм».

Тема 11. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

Політика австрійського уряду щодо українських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».

Становище промисловості та сільського господарства на початку ХХ ст. Радикалізація українського політичного руху. Вплив української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення Західної України.

Ключові дати:

1868 – створення у Львові товариства «Просвіта»;

1873 – створення у Львові Літературного товариства ім. Т. Шевченка (від 1892 р. - Наукового товариства ім. Т. Шевченка);

1890 – створення Русько-української радикальної партії;

1899 – створення УНДП та УСДП.

Базові терміни: «трудова міграція», «українофіли», «москвофіли», «народовці», «радикали», «партія», «нова ера», «Народне віче».

Тема 12. Україна в Першій світовій війні

Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України. Діяльність австрійської та російської адміністрації в Галичині. Бойовий шлях Українських січових стрільців.

Ключові дати:

серпень 1914 – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України;

1914 – Галицька битва;

1915 – утворення Загальної української ради;

1916 – Брусиловський прорив.

Базові терміни: «Світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство».

Модуль 2. Україна у XX-XXI столітті**Тема 13. Українська національно-демократична революція 1917-1920 рр.**

Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 рр. Лютнева революція. Утворення Центральної Ради. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України на питання самовизначення українців. Універсали Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою

Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Друга радянсько-українська війна. Акт злуки УНР та ЗУНР. Більшовицький режим в Україні. Прийняття Конституції УСРР 1919 р. Окупація військами Антанти півдня України. «Чортківська офензива». Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.).

Ключові дати:

- березень 1917 – утворення Української Центральної Ради;
- квітень 1917 – Всеукраїнський Національний конгрес;
- червень 1917 – Перший Універсал Центральної Ради;
- липень 1917 – Другий Універсал Центральної Ради;
- листопад 1917 – Третій Універсал Центральної Ради, проголошення УНР;
- 9 (22) січня 1918 – Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР
- січень 1918 – бій під Крутами;
- січень (лютий) 1918 – Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу;
- 29 квітня 1918 – державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського;
- 1 листопада 1918 – «листопадовий зрив» у Львові;
- 13 листопада 1918 – проголошення ЗУНР;
- 14 листопада 1918 – утворення Директорії;
- листопад 1918 – заснування Української академії наук;
- 22 січня 1919 – Акт злуки УНР та ЗУНР;
- грудень 1919 – травень 1920 – перший зимовий похід армії УНР;
- квітень 1920 – Варшавська Угода;
- березень 1921 – Ризький мир;
- листопад 1921 – другий зимовий похід армії УНР.

Базові терміни: «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Вільне козацтво», «Народний секретаріат», «Директорія», «соборність», «отамашина», «воєнний комунізм», «Чортківська офензива», «Київська катастрофа».

Тема 14. Українська СРР в 1920-1930-ті рр.

Голод у південних губерніях УСРР. Антицерковна компанія. НЕП в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 1920-х рр.

Форсована індустріалізація. Насильницька колективізація. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Масові репресії. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. Згортання українізації.

Ключові дати:

1921 - 1923 – голод в Україні;

1921 – утворення УАПЦ;

1922 – входження УСРР до складу СРСР;

1923 – початок політики «українізації»;

1925 – завершення відбудови промисловості, курс на індустріалізацію.

1928/29 – 1933 – перша п'ятирічка;

1928 – Шахтинська справа;

1929 – «рік великого перелому», початок суцільної колективізації;

1930 – справа СВУ;

1932-1933 – Голодомор;

1934 – перенесення столиці України з Харкова до Києва;

1937 – Конституція УРСР;

1937-1938 – «Великий терор».

Базові терміни: «НЕП», «трест», «індустріалізація», «коренізація», «автокефальна церква», «тоталітарний режим», «п'ятирічка», «форсована

індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «Голодомор», «чорна дошка», «розстріляне відродження», «ГУЛАГ», «паспортна система», «соцреалізм».

Тема 15. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період

Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х роках. Карпатська Україна.

Ключові дати:

1920 – Бессарабський протокол;

1923 – визнання Антантою входження Галичини до складу Польща, саморозпуск уряду ЗУНР;

1925 – утворення УНДО;

1929 – утворення ОУН;

1930 – польська «пацифікація» у Східній Галичині;

1938 – надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехо-Словаччини;

15 березня 1939 – проголошення незалежності Карпатської України.

Базові терміни: «осадництво», «пацифікація», «русинство», «Гаємний університет», «політична еміграція».

Тема 16. Україна під час Другої світової війни

Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок Великої Вітчизняної війни. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Поразки Червоної армії. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Голокост. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Польсько-український конфлікт. Створення УГВР. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Внесок українців у перемогу над нацизмом. Завершення Другої світової війни.

Ключові дати:

23 серпня 1939 – радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа);

1 вересня 1939 – початок Другої світової війни;

17 вересня 1939 – вторгнення Червоної армії на територію Польщі;

2 серпня 1940 – Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР;

22 червня 1941 – початок Великої Вітчизняної війни;

30 червня 1941 – проголошення Акта відновлення Української Держави;

14 жовтня 1942 – утворення УПА;

грудень 1942 – початок звільнення України;

6 листопада 1943 – визволення Києва;

січень – лютий 1944 – Корсунь-Шевченківська наступальна операція;

28 жовтня 1944 – визволення всієї території України;

9 травня 1945 – День Перемоги над нацизмом у Європі;

2 вересня 1945 – завершення Другої світової війни.

Базові терміни: «радянізація», «новий порядок», «план «Барбаросса», «мобілізація», «евакуація», «план «Ост», «Голокост», «колабораціонізм», «рух Опору», «Український штаб партизанського руху (УПШР)», «похідні групи», «Поліська Січ», «Східний вал», «випалена земля», «депортація».

Тема 17. Післявоєнна відбудова і розвиток України

в 1945 — на початку 1950-х років. Україна в умовах десталінізації

Зовнішньополітична діяльність УРСР. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба з УПА. Придушення визвольного руху. Розгортання ідеологічних кампаній. Культура і наука

Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950-1960-х рр.: припинення масових репресій, часткова реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху

«шістдесятників», дисидентського руху наприкінці 1950-х – на початку 1960-х рр.
Культура і наука другої половини 1940 – початку 60-х рр.

Ключові дати:

1945 – входження Закарпаття до складу УРСР;
жовтень 1945 – Україна стає співзасновницею ООН;
березень 1946 – «саморозпуск» УГКЦ;
1946-1947 – голод в Україні;
квітень-липень 1947 – операція «Вісла»;
1953-1954 – повстання в'язнів у таборах. Ліквідація ГУЛАГу.
лютий 1954 – входження Кримської області до складу УРСР;
1956 – XX з'їзд КПРС, засудження культу особи;
1957 – запуск першого супутника Землі;
1959 – утворення Української робітничо-селянської спілки;
1961 – перший політ людини у космос.

Базові терміни: «відбудова», «операція «Вісла», «ждановщина», «космополітизм», «лисенківщина», «холодна війна», «десталінізація», «культ особи», «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство», «хрущовка».

Тема 18. Україна у період загострення кризи радянської системи

Політико-ідеологічні процеси в Україні (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух.

Ключові дати:

1965 – реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»);
1972 – зміна керівництва УРСР, масові арешти дисидентів;
1976 – утворення Української Гельсінської групи.

Базові терміни: «застій», «номенклатура», «дефіцит», «розвинений соціалізм», «русифікація», «самвидав/тамвидав», «правозахисник», «Конституція розвиненого соціалізму».

Тема 19. Україна в період перебудови. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України

Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, виникнення «Народного руху України за перебудову», перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Утворення Автономної республіки Крим (12 лютого 1991 р.). Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України.

Ключові дати:

квітень 1985 – початок «перебудови»;

26 квітня 1986 – аварія на Чорнобильській АЕС;

вересень 1989 – виникнення «Народного руху України за перебудову»;

березень 1990 – перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР;

16 липня 1990 – прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України;

жовтень 1990 – «Революція на граніті»;

24 серпня 1991 – прийняття Верховною Радою Акту проголошення незалежності України;

1 грудня 1991 – всеукраїнський референдум і вибори Президента України.

Базові терміни: «перебудова», «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини», «референдум».

Тема 20. Україна в умовах незалежності

Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил України. Дostroкові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї у 2004 р. Соціально-економічні процеси. Приватизація. Лібералізація цін. Грошова реформа 1996 р. Майнова диференціація суспільства. Інтеграція України в європейське та світове співтовариство. «Газові» та «торгівельні» війни з Росією. Агресія Росії проти України.

Культура, наука, спорт і релігійне життя в незалежній Україні.

Ключові дати:

6 грудня 1991 – заснування Збройних сил України;

липень 1994 – обрання Л. Кучми Президентом України;

1995 – обрання України членом Ради Європи;

28 червня 1996 – ухвалення Конституції України;

вересень 1996 – впровадження гривні;

жовтень–грудень 2004 – «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенко;

2008 – вступ України до СОТ;

2010 – обрання Президентом України В. Януковича

листопад 2013 – лютий 2014 – «Революція гідності»;

червень 2014 – обрання Президентом України П. Порошенка;

2014 – підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС).

вересень 2014, лютий 2015 – Мінські угоди.

Базові терміни: «корупція», «тіньова економіка», «Помаранчева революція», «Євромайдан», «Небесна сотня», «Революція гідності», «анексія», «сепаратизм», «антитерористична операція», «тимчасово окуповані території», «кіборги», «волонтерський рух», «внутрішньо переміщена особа», «люстрація», «поліконфесійність».

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання індивідуальної усної співбесіди:

Оцінювання під час співбесіди здійснюється за 100-бальною системою, а числа інтервалу складають від 100 до 200. На кожну з дисциплін передбачено 25 завдань у формі тестів, кожне завдання містить лише одну вірну відповідь та дає 4 бали.

Кожна дисципліна індивідуальної усної співбесіди оцінюється предметною комісією окремо.

Тривалість співбесіди – 2 години (120 хвилин).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДИСЦИПЛІНА «УКРАЇНСЬКА МОВА»

1. Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : 1 ч. Київ, 2021. 496 с.
2. Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : 2 ч. Київ, 2021. 168 с.
3. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль, 2021. 624 с.
4. Заболотний В. Українська мова і література. Повний курс підготовки до ЗНО. Київ, 2021. 464 с.
5. Український правопис. Київ, 2019. 282 с.

ДИСЦИПЛІНА «МАТЕМАТИКА»

1. Белешко Д.Т. Коло і круг: готуємося до екзамену: Навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 48 с.
2. Збірник завдань для ДПА з математики. 11 кл. О.І. Глобін, О.В. Єргіна, П.Б. Сидоренко, І.Є. Панкратова. Київ : Центр навчально-методичної літератури, 2021. 174 с.
3. Збірник завдань для ДПА з математики. 9 кл. О.І. Глобін, О.В. Єргіна, П.Б. Сидоренко, О.В. Комаренко. Київ : Центр навчально-методичної літератури, 2021. 166 с.
4. Індивідуальний комплект для підготовки до ЗНО 2012. Програма та загальна характеристика тесту ЗНО 2022, методичні рекомендації щодо підготовки до тестування: Методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Основа», 2021. 64 с.
5. Індивідуальний комплект для підготовки до ЗНО 2022. Математика: Збірник тестових завдань. Київ : Видавничий дім «Основа», 2021. 64 с.
6. Мазур К.І., Мазур О.К., Ясінський В.В. Тестові задачі з математики: Алгебра та початки аналізу: Навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2021. 600 с.

7. Мазур К.І., Мазур О.К., Ясінський В.В. Тестові задачі з математики: Геометрія: Навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2021. 336 с.
8. Математика. Збірник завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Львів : ЛРЦОЯО, 2021. 51 с.
9. Нелін Є.П. Математика. Експрес-підготовка. ЗНО-2012. Київ : Літера, 2012. 240 с.
10. Чепіга Ю.В. Словник шкільної термінології. Математика. Харків : ГОРСІНГ ПЛЮС, 2010. 384 с.

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

1. Власов В., Кульчицький С., Панарін О. Історія України. Комплексне видання. ЗНО 2022 (+ Додаток «Тематичні узагальнення»). Київ : Літера ЛТД, 2021. 512 с.
2. Гісем О., Мартинюк О. Історія України. 7 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2020. 144 с.
3. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: 8 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 272 с.
4. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: 9 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 288 с.
5. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: рівень стандарту. 10 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2018. 240 с.
6. Гісем О., Мартинюк О. Історія України: рівень стандарту. 11 клас / О. Гісем, О. Мартинюк. Київ : Ранок, 2019. 288 с.
7. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної нації ХІХ – ХХ ст. Київ : Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
8. Морозова Н., Харківська Н., Егве Я. Готуємось до ЗНО. Історія України. Візуалізований посібник. Харків : Основа, 2021. 133 с.
9. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків : Фоліо, 2016. 496 с.